

ЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Established 1933.
JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.
SUBSCRIPTION: United States: \$2.00 per year, \$1.00 per 6 months, 67¢ per 3 months. Jersey City, Canada and other foreign countries: \$3.00 per year, \$1.50 per 6 months, \$1.00 per 3 months. Single copy 3 cents.
ПРЕДПЛАТА: В Америці: \$2.00 на рік, \$1.00 на 6 місяців, 67 ц. на 3 місяці. В місці Jersey City, на Канаді і в інших країнах: \$3.00 на рік, \$1.50 на 6 місяців, \$1.00 на 3 місяці.
Початок коштує 3 центи.
За кожну зміну адрес платити 5 центів.
Address: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Всі листи-ордери і чек треба вносити на адресу "Свободи".
При запису членів надіслати доклати на адресу або чек.
Числа телефонів 498 Jersey City.

За всі оголошення поміщати в "Свободі" редакція не відповідає. — Рукописи на звороті не.

При всяких нагодах: на візач, на зборах, при роботі, на заходах, на весіллях, зрештеша і т. д. напиймося про жертви першої війни у наших рідних краях та зобраймо як найбільше жертв на ту святую цінь народну!

ЗАГАЛЬНА УКРАЇНСЬКА РАДА У ВІДНІ ДО П. СЕМЕНА ДЕМИДУКА.

Відень 10. червня 1915.
До Високоповажаного Пана
Д-ра Семена Демидюка
заступника Головної Української Ради на Америку.
Ваш цінний лист з дня 30. марта б. р. до Вп. д-р. Костя Левицького відчитано на засіданні Загальної Української Ради і рішено відповісти Вам, що слідує:

Пасмо Вам передіведемо до відома, що Головна Українська Рада перемішала ся в Загальну Українську Раду, доповнивши ся репрезентантами Буквини і приймаючи в свій склад Союз вільної України як репрезентанта російської України. Загальна Українська Рада оголосила свою програмову заяву, котру в залученні Вам передіведемо і просимо передати її редакціям усіх українських газет в Америці, а по можності постаратися також, щоб була опублікована в чужій пресі.

На підставі постанови Загальної Української Ради уповажимо Вас, що, опираючи ся на основні задачі програмової заяви, Ви зможете провадити українські справи там серед української суспільності в Америці, як і заступати їх перед чужими суспільностями.

При Загальній Українській Раді утворено пресове бюро, і коли лише воно розвине свою діяльність, буде заохотувати Вас в усі важливі вісти та інформації.

На разі передіведемо Вам долучений нахерк про українську справу до вказаної цілі. При З. У. Р. креновано також правну політичну секцію, котра між іншими займає ся збиранням і обробленням матеріалів про українську справу для мирових переговорів, згідно для міжнародного мирового конгресу. Се матеріали, котрі будуть зібрані, переіть З. У. Р. в Америку.

При нагоді пасмо Вам до відома, що положення евакуаційних в Галичині України матеріально дуже богато до бажаня і коли би наші американські Земляки були в можності прийти в видатною помічню матеріальною, можна би тим способом облегчити се тяжке положення. З огляду на се, З. У. Р. витяє в признанні ініціативу що до збирання грошової підмоги для галицьких Українців.

Що до загальної політичної лінії американських Українців З. У. Р. прихвита з доволенем до відома, що орієнтація заможних Українців згідно з орієнтацією австрійських.

Крім програмової заяви передіведемо також обійкти Загальної Української Ради до українських редакцій з заявою, щоб під теперішню пору мали на оці передіведемо українську справу та що-

би всі свої виступи координували з вжитими лінійми прийняти Загальною Українською Радою. Просимо Вас також і агадний обійкти розіслати до всіх українських редакцій як в Злучених Державах так і в Канаді.

В кінці просимо надіслати нам періодичні і вичерпуючі звіти про відносини серед американських Українців як також про становище інших народів та вичерпуючі чинники Америки до української справи.

Бажаючи як наближених успіхів Вашій роботі, передіведемо Вам щирий привіт і осямо

З поважанем
За Загальну Українську Раду:
Д-р Кость Левицький, Николай Васильович, Володимир Темицький.
(Печатки: Загальна Українська Рада.)

МАНІФЕСТ ЗАГАЛЬНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ РАДИ У ВІДНІ.

В теперішню важку історичну хвилю, коли всевітня війна, що рішає про судбю держав і народів, доходить до кульмінаційного пункту, коли зближає ся остаточне порішення конфліктів, які війну викликали, в хвилю, котра рішає про дальшу долю людськості, "Загальна Українська Рада", що поновтала як розширене дотеперішню Головну Українську Раду, яка обіймала виключно галицькі українські політичні партії, на всі українські землі залучає перед цілим світом прилюдно і торжественно іменем усього українського народу:

1. Згідно з заявою репрезентантів галицько-українських партій з 7. грудня 1912, згідно з маніфестом "Головної Української Ради" з 3. серпня 1914, згідно з маніфестом "Союза Буквинських парламентарних та соювних послів", з 2. серпня 1914 та згідно з відозвою "Союза вільної України" з 25. серпня 1914 вважаємо, що до будучини, волі і самостійності України є кінцеве розбиття царської імперії, що для того ми стоїмо рішучо по стороні австрійсько-турецької монархії, по стороні її могутнього німецького союзника та Туреччини, яка в вірнім з ними союзом веде оборону війну проти забороти російської політики.

2. Нашою метою що до українських земель, що стогнуть тепер від російським ярмом є вільна, самостійна Україна, вільна самостійна українська держава.

3. Нашою метою що до цілої нашої нації є повна національна воля і тому український народ, що в теперішній кривавій всевітній війні тут на сході поніс найбільш жертв, тепер коли наші українські землі звалилися повністю московському варварству, коли українському народови хоче завдати смертельного удар його відвічний ворог-царят, тепер коли українська країна є охоронним валом для Австрії, тепер

український народ для забезпечення своєї національної волі домагати ся в межах Австро-Угорщини територіально-національної автономії, здійснення українських областей в одну автономну на основні свободи і демократії збудовану територію.

при чім так само, як ми для українського населення на тих територіях, де воно становить меншість, домагасямося культурно-національної автономії, так само стоїмо за повну культурно-національну автономію для всіх національних меньшостей на українській автономній території.

4. Бажаючи поалагодження української справи в межах Австро-Угорщини у висше вказаних напрямі, ми вважаємо, що з хвилюю покінчення війни є кінцева переходова стадія, де репрезентатива українського народу мала рішачий голос при поалагодженню сей справи для переведення в діло наших домагань як територіальної, так і культурно-національної автономії.

5. В кінці звертаємося з заявою до всіх народів цілого цивілізованого світа: Коли теперішня всевітня війна має скінчитися справді добією правди і справедливості, коли вона має справді забезпечити всім народам волю і незалежність і тим самим забезпечити єдино можливий трієвкий всевітній мир для добра цілої людськості, то при мирових переговорах, коли прийдє до поалагодження міжнародних відносин, є кінцеве передіведемо тут на Сході Європи вільно народів, повноволених царям, який навіть тепер в критичній війсьній хвилі не відступив ані на ступінь від своєї традиційної політики давлення всіх вільнолюбних змагань як серед повноволених народів, так і серед своїх російської суспільності, є кінцеве передіведемо визна-

лення українського народу, найбільш обопалого давленого царством, народу а в російській імперії відобрано найпримитивніший людський і національний права.

Визволене се є кінцеве в інтересі людськості, цивілізації, демократії і волі.

Відень, дня 12. мая 1915.

ЗА ПРЕЗІДІО "ЗАГАЛЬНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ РАДИ":

Д-р Кость Левицький, президент; Николай Ганкевич, Николай Васильович, Д-р Евгений Петрушевич, Д-р Лев Бачинський, віцепрезиденти; Олександр Скоропів-Иолтуховський, вілоручник Союзу вільної України.

(Печатки: Загальна Українська Рада.)

ПОКЛИК ЗАГАЛЬНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ РАДИ У ВІДНІ ДО УКРАЇНСЬКИХ ЧАСОПИСЦІ.

Відень, 12. мая 1915.

Оцінюючи невичайну вагу теперішньої хвилі і почувачи кінцеву потребу всенародної солідарності і єдності українського народу у всіх відносинах від його імені на зверх, З. У. Р. постановила звернутися до Хвальних Редакцій всіх пресових українських органів з горчаним закликом, щоб в імя національних українських інтересів йшли у своїй політичній роботі по витичних лінійх політичних визначень в програмовім маніфесті З. У. Р. за весь час війни, але до повороту нормальних відносин.

В імя національного добра також просимо зачекати на час війни всяку партійну полеміку і міжпартійну, аби єдинити всі сили українського народу в єдинім і однозмісному стремленні до найвищої і найважнішої національної цілі: осягнення державної самостійності України.

В залученні передіведемо програмовий маніфест З. У. Р. та масо наділю що Хвальна Редакція зрозуміє, що виключно згляд на добро нашої подступує в нас сам цей завіт і в дальшій своїй діяльності зволить успішно підмагати діяльність З. У. Р.

З високим поважанем
Д-р Кость Левицький, Волод. Темицький.
(Печатки: Загальна Українська Рада.)

РОДИМЦІ! ПРИ ВСІХ НАГОДАХ ЗБИРАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНА УКРАЇНИ.

ЯК ГІРКО ЖИВЕТЬ СЯ НАШИМ БРАТЯМ НА ВІГНАННІ.

Один нещасливий Українець скаржився на о. Василія Липинця, скаржився Українцям до Головної Ради у Відні, лист, який ємо подано в цілості, вим каже, що: Левицький в тім листі звертає ся до друзів України в Америці.

Дорогі Родимці! Справді робите дуже добре діло і велику прислугу нашим бідакам, серед котрих по найбільшій часті така нужда, і котрі в такій живуть неволя, про яку ніхто попити не має тай описати не дасть ся.

Як Вам звісно, головну заимогову акцію для всіх потребуючих помічю Українців тут у старім краю веде Український Заимоговий Комітет під промовою проф. Юліана Романчука.

Зноваче Український Жіночий Комітет має виважди передіведемо на цілі зажити раненими жовнірами і Українцями. Стільки Стрільцями, однак він займаєть ся також і жібками, а особливо такими, про котрих довідаєсь, що досі ніхто ними не заявляв ся.

Наприклад перед двома місяцями заявив ся Жіночий Ком. такою осялою наших жібків в Ст. Міхель коло Леобен, де було 1000 наших жібків в страшний нужді і полтавах (спинистий тиф і шаркравіт), з майже ніхто не знав про них. Самих малюх дітей більше 10 літ було там 150, між ними 30 таних, яким обое родичі померли на плинитий тиф там в бараках. Волна часть тих дітей не мала навіть ороченост на собі, а сиділи покулени в тухл бараку цілком нагі! Старші не мали там ніяк се перебрати від 6—7—місяців, так, що їх біле не тільки почерніло на них, але нусинами з них летіло! Се зверхній вигляд, а що ділясь в душі того народа, се лиш один Бог знає!

— Все те годі описати, треба би томіх цілх.

— Діають кожний, хто чимбув причинить ся до зменшення неволі нашого народа, робить діло не тільки богоугодне, але і патріотичне, бо утрате може неодиу одиницею від неминучої загибелі.

В тут у Відні "Український Заимоговий Комітет", який одержує від правительств гроші на підмоги для жібків, однак се не вистарчає (дають на голову 70 центів лебно).

Український Жіночий Комітет доповнює тебін діяльність татого комітету, бо випущуе нуждаря. Але ім надобно яєсь підмоги, стараясь для них о біб, інтерв'ює, де треба, козати ахочить в такі подорожжі, в які татой великий комітет ужити не може, бо до сего треба жіночої руки і жіночого серця. Все те пишу я тім цім, щоб Ви, дорогі Родимці, орієнтувались і знали, яку ми робимо роботу.

Най Бог нагородить Вам за все та допоможе нам всім діяти спільною працею до бажаної цілі: дивити наш народ з теперішньої неволі і добути йому відрідну будучність!

Здоровимо щиро і передіведемо слова високого поважаня.

За Український Жіночий Комітет помічю для раніших у Відні:

о. Вас. Липинця, скарбник.

ВІД РЕДАКЦІ. Хто з наших П. Т. Читачів прочитав сей лист, то бачить наглядно, як страшно терплять наші брата в старім краю, що мусли покинути через війну свої рідні села і вітати до тих країв, які лежать далеко від беевої лінії. Бачать наші читачі, що само життя тих нещасливців, а особливо безпомічних сиріт не МОЖНА НАВІТЬ НАЗВАТИ ЖИТТЄМ, АЛЕ СТРАШНИМИ МУКАМИ.

Бачать вони також, що ми щиро правду говоримо, коли наємо: Помічти ми неможемо! Дайте ім хоч маленький даток на хліб, на ороху! Дайте їм сиротам одного долара, нехай хоч раз серед тих мук попити ся з їх очей слеза радості, як прийдуть до них і осямуть: Мате ороху і хліб, то прислали вам ваші брата і сестри з Америки!

Тож не забувайте на сироти! Хто вже дав жертву, нехай не жає дає другий раз, а хто ще не дав, нехай се зробить зараз; нехай тільки, що той долар, якого він накував дрібним сироткам, які прийдуть до них і осямуть: Мате ороху і хліб, то прислали вам ваші брата і сестри з Америки!

Українська Народна Рада подбала о збірку і вилку до Відні на адресу п. Юліана Романчука, віцепрезидента парламенту \$14,500.00 на поміч нашим братам, передіведемо для бібних вигнаців і для сиріт та вів, а врім того також і на інші некулчі справи народу, як наприклад на підмоги для видання українського дженіку у старім краю, отже помагає, що дає свій даток, причинить ся своєю помічню рівночасно на рішмі некулчі потреби нашого народа в старім краю під теперішню пору.

Тепер ми відіведемо се до п. Ю. Романчука, щоб Український Заимоговий Комітет у Відні дав повну суму татомому Українському Жіночому Комітету і за загальної прислуги відіи суми, а до загалу відкидаємо ся в імені тих бібних сиріт о дальшу поміч. Збірку тут буде тим разом на Фонд визволення України і до Відні будуть ся посылати разом на руки п. Ю. Романчука до Українського Заимогового Комітету, котри на місці буде розділяти між національних жібків передіведемо. Наша річ прискорити складане жертв і збільшити їх!

ДО СЕСТЕР!
Сестри мої дорогі,
Досить в тій снітці,
Прийшла пора гордо гукнути:
Не Вранім діти.
Ослухайте про діт рідних,
Про бідних, — про немилу.
До над ними зблизують ся
Вороги тяжелі.
Мім, сестри, сього болю
Не можна збачати,
Бо як усі ті немилі —
Україн діти.
Уважайте Марусю Волянська (Гайдамака)

ПІД РОСІЙСЬКИМ НАТІЗОМ.

Обоюсторонньо Перемишля. — Др. Гукань. "Свобода" повідомляє, а загалом бачить у Києві. — Народні для відступлення, часів, не впадала. Російські галицької війни. — Російські галицької війни.

Москалі, зививши Перемишль, залишили ся заповидаючи до того, щоб помічню престольному городи надати шидкого вигляд російського губерніяльного міста. Появили ся на улицах міста російські поліцаї, московські батальйони в кавказькій купці з кольтювальними караками, а на двірці розтаборили ся баврестатори аж з Владивостока. Скрай пошанолюбиво, "объявляе" номеномного городського голови адвоката і пошта московського народа д-ра Маріяна Гуканьчука, (який торік так медоточно промовляв по польським д-ра Верещинського і тов. в обороні Бендасюка) та начальника перемиського "уезда" гвардейского полковника Кіричкова. На ратуши уміщено нашіх "Перемишльських городських управ".

Московська інвазія в Галичину дала агалом доказ, що і зверхній національний характер міста коменту адміністрації не так важко установити після свого бажання... Після царського побуту в Перемишлі всіх жібків з міста усунуено, а жібківські склади пошанолюбиво, хіба що їх підприємства переірали на себе приїзди московські купці. Розумієть ся, що на тім році остали несілі інтереси. Ось так жились московські купці з Калуги виваняю годі і кофійкою "Рояль" від жібків відклядали та платив за весь готель з мільянів і білєм по п'ять рублів за добу, а за казварно по 12 рублів.

Великдуку відірали правни в Перемишлі православнийяні єпископ Трофим в похідній церкві у свідку медірано, після того як латинська і греко-католи утрива відібрали ся після заволодіння властивістю в се суботу вечером. В орієнтально-православнийяні заповидаєть "Галицько-русское общество" в Петербурзі почало збирати вже й жертви на се одну православну церкву в Перемишлі. До чого почин дав білгородський єпископ Нікодим, жертвувач на се давати білєт державної лотерії... В давнім австрійським офіцарським касніи уладжено тепер "офіцарське со-

Ой поклоняя ся турецькому,
Під ним добре жити;
А за все добре, за одне не добре,
Що брат на брата бити.
(8 народних пісень).

